GRUDZIEŃ 2013r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI

Podlaskie Obserwatorium
Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

PUBLIKACJA
BEZPŁATNA

Indykatory Podlaskiej Gospodarki opracowują pracownicy Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych w następującym składzie:

1. **Dominika Karpowicz**
2. **Marta Sosnowska**

Opracowanie jest dostępne wyłącznie w formie elektronicznej na stronie internetowej Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/index.php/strony/8573

1. RYNEK PRODUCENTA

Wykres 1. Produkcja sprzedana przemysłu w woj. podlaskim w okresie: grudzień 2012r. – grudzień 2013r. (w mln zł, w cenach bieżących).

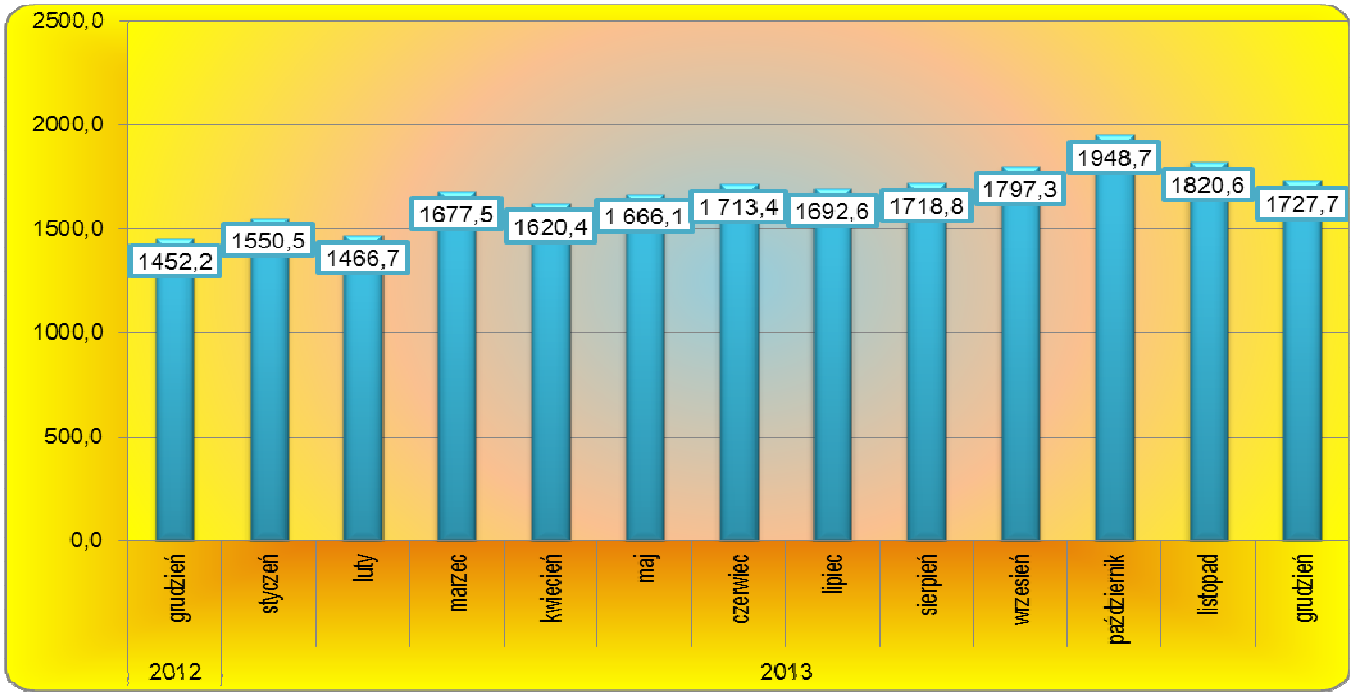

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		III kw. 2012	IV kw. 2012	I kw. 2013	II kw. 2013	III kw. 2013
Nakłady inwestycyjne w mln zł	woj. podlaskie	822,7	1082,4*	174,0	419,9	654,0
	Polska	66 258,5	99 719,0	17 103,4	40 997,3	66 665,5
Przychody z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	23 468,3	31 924,0	7 884,0	15 916,6	24 291,4
	Polska	1 760 310,2	2 383 226,7	551 403,9	1 141 214,9	1 754 751,4
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	23 037,7	31 367,4	7 600,3	15 326,6	23 404,2
	Polska	1 679 033,6	2 283 868,1	529 498,3	1 087 890,5	1 671 980,1
Wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów w mln zł	woj. podlaskie	566,0	724,8	176,7	460,2	745,9
	Polska	74 080,4	99 114,4	22 741,6	48 147,4	75 846,3
Wynik finansowy brutto w mln zł	woj. podlaskie	431,0	562,0	283,9	590,2	887,3
	Polska	81 237,9	99 372,0	21 879,1	53 310,4	82 793,2
Wynik finansowy netto w mln zł	woj. podlaskie	327,1	408,4	208,4	476,0	726,9
	Polska	67 229,6	82 116,9	17 622,8	45 442,0	70 297,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	woj. podlaskie	1,8	1,8	3,6	3,7	3,7
	Polska	4,6	4,2	4,0	4,7	4,7
Wskaźnik rentowności obrotu netto w %	woj. podlaskie	1,4	1,3	2,6	3,0	3,0
	Polska	3,8	3,4	3,2	4,0	4,0

** dane zostały zmienione w stosunku do uprzednio opublikowanych.*

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		XII 2012	XI 2013	XII 2013
Podmioty gospodarki narodowej (stan w końcu okresu)	woj. podlaskie	94 721	96 436	96 517
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą		74 021	75 057	75 021
Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	1 452,2	1 820,6	1 727,7
	Polska	85 866,8	100 147,4	90 589,7
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	188,7*	195,8	223,1
	Polska	9 490,6	8 128,5	9 880,6
Sprzedaż detaliczna towarów (w cenach bieżących)	woj. podlaskie (poprzedni m-c=100)	106,4	94,6	112,2
	Polska (poprzedni m-c=100)	115,1	94,2	117,3

** dane zostały zmienione w stosunku do uprzednio opublikowanych.*

Komentarz:

Indykatory grudniowe w woj. podlaskim:

- Kwartalne wskaźniki charakteryzujące wyniki finansowe przedsiębiorstw w woj. podlaskim w 2013r. omówiono w październikowym numerze „Indykatorów".
- W końcu grudnia 2013 r. w gospodarce województwa funkcjonowało 96 517 podmiotów gospodarczych czyli o 81 (0,1%) podmiotów więcej niż przed miesiącem oraz o 1 796 (1,9%) więcej niż przed rokiem. Zdecydowana większość z nich, 75 021 (77,7%), to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W końcu grudnia br. liczba tych podmiotów spadła o 36 (0,1%) w porównaniu do listopada br., oraz wzrosła o 1 000 (1,4%) w relacji do grudnia ub. roku.
- W grudniu 2013 r. odnotowano spadek produkcji sprzedanej przemysłu w porównaniu do ubiegłego miesiąca o 92,9 mln zł (5,1%), a w relacji do grudnia 2012 r. wzrost o 275,5 mln zł (19,0%).
- Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) zrealizowana w grudniu 2013 r. ukształtowała się na poziomie 223,1 mln zł i była wyższa o 27,3 mln zł (13,9%) niż w poprzednim miesiącu oraz o 34,4 mln zł (18,2%) w odniesieniu do grudnia roku ubiegłego.
- Dynamika sprzedaży detalicznej towarów w grudniu 2013 r., w porównaniu do listopada 2013 r. wzrosła o 17,6 pkt. proc., w odniesieniu do grudnia 2012 r. zanotowano jej wzrost o 5,8 pkt. proc.

Indykatory grudniowe w Polsce:

- Kwartalne wskaźniki charakteryzujące wyniki finansowe przedsiębiorstw w Polsce w 2013r. omówiono w październikowym numerze „Indykatorów".
- W grudniu 2013 r. zaobserwowano spadek produkcji sprzedanej przemysłu o 9 557,7 mln zł (9,5%) w stosunku do poprzedniego miesiąca, natomiast w odniesieniu do grudnia ub. roku odnotowano jej wzrost o 4 722,9 mln zł (5,5%).
- Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) w grudniu 2013 r. była wyższa o 1752,1 mln zł (21,6%) od wyniku osiągniętego w poprzednim miesiącu, a także w odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego o 390 mln zł (4,1%).
- W zakresie sprzedaży detalicznej towarów odnotowano wzrost jej dynamiki o 23,1 pkt. proc. w porównaniu do ub. miesiąca oraz wzrost o 2,2 pkt. proc. w relacji do analogicznego okresu roku ubiegłego.

Definicje:

Nakłady inwestycyjne - nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.
W skład nakładów na środki trwałe wchodzą nakłady na:
- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m. in. roboty budowlano - montażowe, dokumentacje projektowo – kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne nakłady, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.
Dane dotyczą finansów przedsiębiorstw prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Przychody z całokształtu działalności – przychody, na które składają się:
- przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów i usług), jak również opakowań, wyposażenia i usług obcych fakturowanych łącznie z produktami,
- przychody ze sprzedaży towarów i materiałów. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług,
- pozostałe przychody operacyjne, czyli przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
- przychody finansowe, czyli kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich ważności, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Przychody z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności – koszty, obejmujące:
- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów,
- pozostałe koszty operacyjne, tj. związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
- koszty finansowe, np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od emitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – różnica między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów). *Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) – wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych. *Wynik finansowy brutto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy netto (zysk lub strata) - otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia. *Wynik finansowy netto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu brutto – relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu netto – relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Podmiot gospodarki narodowej - podmiot stosunków cywilno-prawnych prawa polskiego wyposażony w autonomię prawną, ekonomiczną i finansową, realizujący określoną przez siebie działalność, będący osobą prawną, jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej albo osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą. Podmioty gospodarki narodowej są wpisywane do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON prowadzonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wśród podmiotów gospodarki narodowej nie uwzględniono osób prowadzących gospodarstwa indywidualnie w rolnictwie.
Dane prezentowane są w ujęciu miesięcznym dla woj. podlaskiego i w ujęciu kwartalnym dla kraju.

Produkcja sprzedana przemysłu - podstawowy miernik działalności gospodarczej (tj. działalności przemysłowej, budowlano-montażowej, transportowej i innej) przedsiębiorstw i firm przemysłowych, czyli jednostek gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji B, C, D, E. Wartość produkcji sprzedanej obejmuje:
- wartość sprzedanych (niezależnie od tego, czy zostały zapłacone) na zewnątrz przedsiębiorstwa produktów: własnej produkcji wyrobów gotowych, wykonanych usług, prac naukowo-badawczych, prac projektowych, geodezyjno-kartograficznych, robót, w tym także budowlano-montażowych wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców), itp. wynikającą z przemnożenia ilości sprzedanych wyrobów i usług przez jednostkową cenę sprzedaży skorygowaną o należne dopłaty, udzielone rabaty, bonifikaty, opusty lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży wyrobów i usług, bez podatków od towarów i usług (VAT);
- wartość produktów wytworzonych niezaliczanych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą: wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, nieodpłatnie przekazanych produktów (tj. wyrobów i usług) na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatników i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty;
- zryczałtowaną odpłatność agenta za powierzone mu prowadzenie działalności gospodarczej, użytkowanie środków trwałych itp., na podstawie umowy (zlecenia) zawartej z agentem; w przypadku umowy agencyjnej - pełne przychody agenta.

W tabeli prezentowane są dane dotyczące przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wskaźnik – produkcja sprzedana przemysłu wyrażony jest w ***cenach bieżących****, które w statystyce rozumiane są jako ceny faktycznie stosowane w dokonywanych transakcjach kupna-sprzedaży towarów i usług w danym okresie. Za ceny bieżące przyjmuje się zazwyczaj ceny z danego roku lub miesiąca. Dla odmiany* ***ceny stałe*** *(ceny porównywalne lub niezmienne) służą do ustalania zmian fizycznych rozmiarów zagregowanych wielkości ekonomicznych (produkcji, sprzedaży, spożycia) w ujęciu wartościowym. Ceny stałe są cenami z danego okresu, zwanego bazowym i ich zastosowanie umożliwia porównanie zmian cen w czasie (tzw. dynamika). Obliczenia nie są wówczas obciążone czynnikiem inflacji.*

Produkcja budowlano – montażowa – dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceniowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceniodawców.

Sprzedaż detaliczna towarów (łącznie z podatkiem VAT) - sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców. W wartości sprzedaży detalicznej, uwzględnia się wartość wytworzonych potraw i usług, sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz wartość wytworzonych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna realizowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.
Dane dotyczące sprzedaży detalicznej towarów obejmują przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w relacji: badany miesiąc do miesiąca poprzedniego.

Źródło:
1. *Biuletyn Statystyczny, nr 12, GUS, Warszawa 2013.*
2. *Budownictwo – wyniki działalności w 2007 r., GUS, Warszawa 2008.*
3. *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 12/2013, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2013.*
4. *Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2011.*
5. *www.stat.gov.pl.*

2. RYNEK KONSUMENTA

Wykres 2. Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: grudzień 2012r. – grudzień 2013r. (w zł)

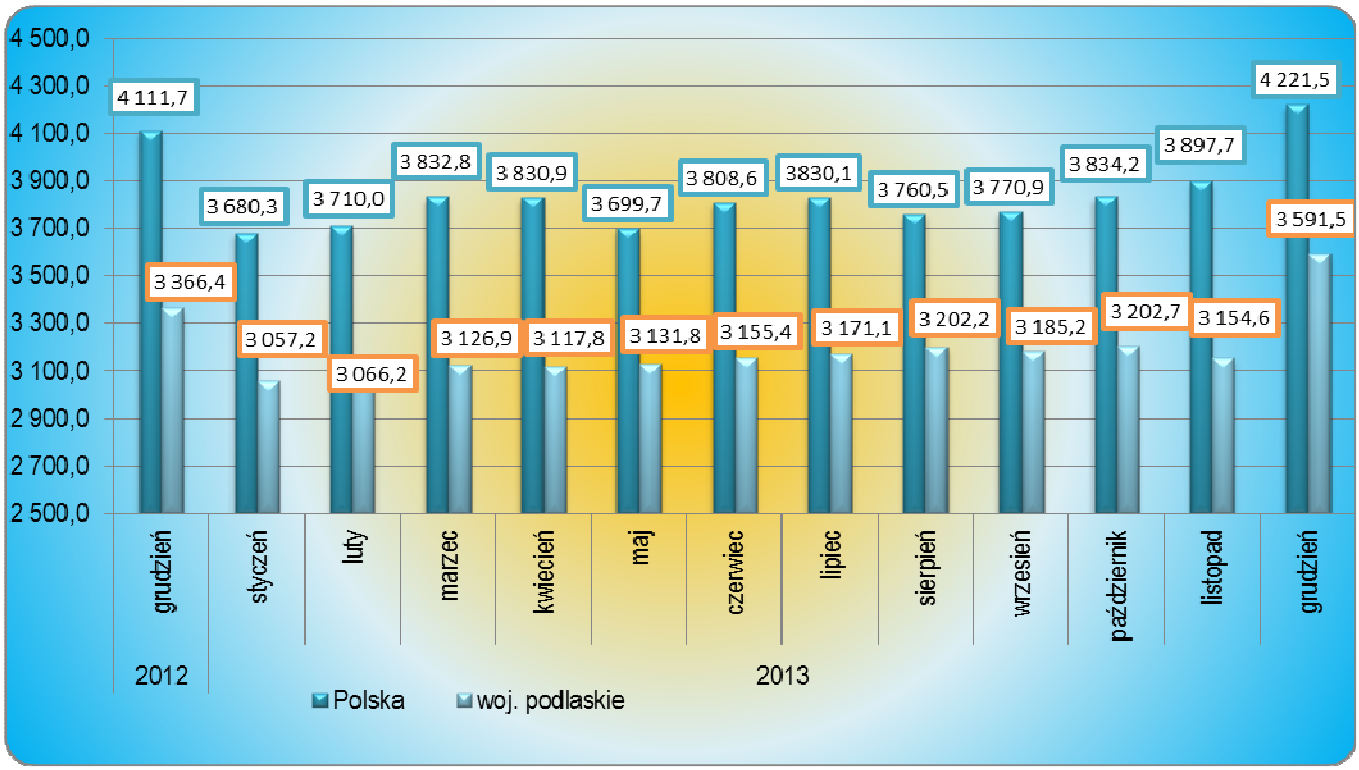

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		III kw. 2012	IV kw. 2012	I kw. 2013	II kw. 2013	III kw. 2013
Ludność w tys. (stan w końcu kwartału)	woj. podlaskie	1 199,3*	1 199,7*	1 197,4*	1 196,5*	1 195,8
	Polska	38 545*	38 533*	38 512	38 502	38 507*
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku = 100)	woj. podlaskie	103,8	102,7	101,0	100,2	100,7
	Polska	103,9*	102,9*	101,3*	100,5	101,1

** dane zostały zmienione w stosunku do uprzednio opublikowanych.*

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		XII 2012	XI 2013	XII 2013
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku=100)	Polska	102,7	100,6	100,7
Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	woj. podlaskie	3 366,4	3 154,6	3 591,5
	Polska	4 111,7	3 897,9	4 221,5

Komentarz:

Indykatory grudniowe w woj. podlaskim:

- GUS oszacował liczbę ludności woj. podlaskiego na koniec III kw. 2013 r. na 1 195,8 tys. osób.
- Inflację oszacowano dla III kwartału 2013 r. na poziomie 100,7 czyli o 0,5 pkt. proc. wyższym niż w II kwartale 2013r. i o 3,1 pkt. proc. niższym niż w III kwartale 2012 r.
- Przeciętne wynagrodzenie brutto podlaskich pracowników w grudniu br. było niższe od przeciętnego w kraju średnio o ok. 630 zł. Jego poziom w skali województwa wzrósł w odniesieniu do listopada 2013 r. o 436,9 zł (13,9%), a w relacji do grudnia 2012 r. wzrósł o 225,1 zł (6,7%).

Indykatory grudniowe w Polsce:

- Dane o liczbie ludności zostały omówione w listopadowym numerze „Indykatorów".
- Dane o wysokości wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych w ujęciu kwartalnym w 2013 r. zostały omówione w październikowym numerze „Indykatorów".
- Inflacja w ujęciu miesięcznym ukształtowała się w grudniu na poziomie 100,7, a więc wyższym niż w listopadzie 2013r. o 0,1 pkt. proc. oraz o 2,0 pkt. proc. niższym niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.
- W grudniu przeciętne płace w sektorze przedsiębiorstw wzrosły w kraju o 323,6 zł (8,3%) biorąc pod uwagę poprzedni miesiąc. Porównując grudniowe płace w skali kraju do analogicznego okresu roku ubiegłego, zauważa się ich wzrost o 109,8 zł (2,7%).

Definicje:

Ludność faktycznie zamieszkała - ogół osób (ogółem lub według określonych cech) zameldowanych na pobyt stały w danej jednostce administracyjnej i faktycznie tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych w tej jednostce administracyjnej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące).
Ludność faktycznie zamieszkała prezentowana jest kwartalnie.

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych – statystyczny wskaźnik ilościowego opisu dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie badanym w porównaniu z okresem podstawowym (potocznie nazywany inflacją). Obliczany jest w oparciu o wyniki: badania cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym oraz badania budżetów gospodarstw domowych, dostarczającego danych o przeciętnych wydatkach na towary i usługi konsumpcyjne, które są wykorzystywane do opracowania sytemu wag.

Przeciętne wynagrodzenie brutto - stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie (bez osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą).
Dane w tabeli dotyczą przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw.

Źródło:

1) *Biuletyn Statystyczny, nr 12, GUS, Warszawa 2013.*
2) *Biuletyny Statystyczne Województwa Podlaskiego za: I-IV kwartał 2012r. oraz I-III kwartał 2013 r., Białystok 2012, 2013.*
3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 12/2013, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2013.*
4) *Kwartalne wskaźniki makroekonomiczne; www.stat.gov.pl*
5) *www.stat.gov.pl*

3) RYNEK PRACY

Wykres 3. Stopa bezrobocia w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: grudzień 2012r. – grudzień 2013r. (w %).

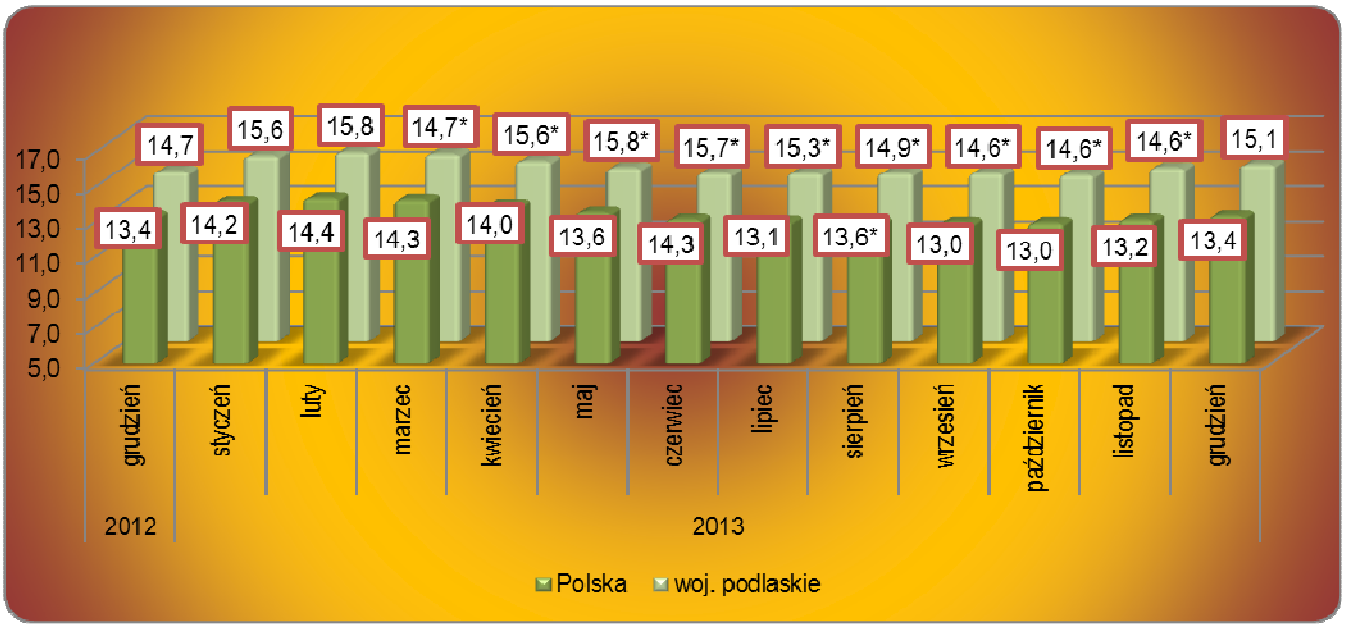

** dane zostały zmienione w stosunku do uprzednio opublikowanych.*

Wykres 4. Średnia liczba bezrobotnych na jedną ofertę pracy w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: grudzień 2012r. – grudzień 2013r.

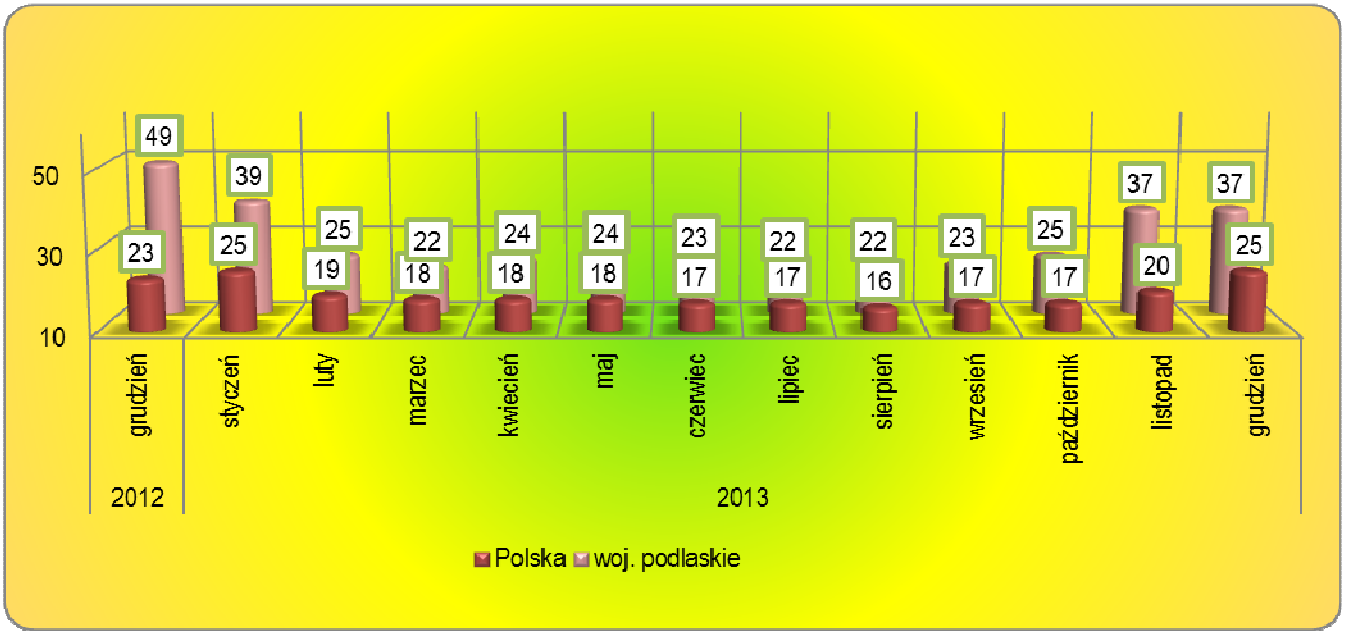

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym*		III kw. 2012	IV kw. 2012	I kw. 2013	II kw. 2013	III kw. 2013
Liczba osób aktywnych zawodowo w tys. osób	woj. podlaskie	505	510	500	494	494
	Polska	17 440	17 394	17 235	17 342	17 452
Wskaźnik aktywności zawodowej w %	woj. podlaskie	56,4	56,0	54,8	55,6	55,7
	Polska	56,2	56,0	55,5	55,9	56,2
Wskaźnik zatrudnienia w %	woj. podlaskie	50,9	50,3	49,2	49,9	50,2
	Polska	50,7	50,4	49,3	50,0	50,7

**Prezentowane wyniki aktywności zawodowej zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach opracowania. Wyniki badania zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Ponadto uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i dłużej (dotychczas było to 3 miesiące i więcej). Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania, zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi o wartości mniejszej niż 15 tys. osób.*

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		XII 2012	XI 2013***	XII 2013***
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	woj. podlaskie	97 857	97 189	96 773
	Polska*	5 474	5 501	5 491
sektor publiczny	woj. podlaskie	9 363	9 411	9 374
sektor prywatny	woj. podlaskie	88 494	87 778	87 399
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	woj. podlaskie	14,7	14,9	15,1
	Polska	13,4	13,2	13,4
Bezrobotni „nowozarejestrowani”	woj. podlaskie	6 972	6 857	6 850
	Polska	244 107	229 767	230 205
Bezrobotni „wyrejestrowani”	woj. podlaskie	5 011	5 208	5 503
	Polska	165 434	188 898	188 354
Bezrobotni zarejestrowani ogółem (stan w końcu miesiąca)	woj. podlaskie	68 705	69 542	70 889
	Polska	2 136 815	2 116 032	2 157 883
Z ogółem: z prawem do zasiłku	woj. podlaskie	8 735	6 955	7 291
	Polska	358 250	287 239	297 778
kobiety	woj. podlaskie	31 553	32 311	32 303
	Polska	1 099 186	1 093 560	1 099 456
zamieszkali na wsi	woj. podlaskie	23 746	24 209	24 839
	Polska	938 975	926 513	954 830
osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	woj. podlaskie	4 522	4 350	4 477
	Polska	126 464	119 097	121 195
w tym osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	woj. podlaskie	1 415	1 328	1 376
	Polska	31 482	28 995	29 881
osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	woj. podlaskie	2 065	2 552	2 554
	Polska	87 742	111 767	113 462
cudzoziemcy	woj. podlaskie	316	350	345
	Polska	3 558	3 942	3 939
osoby do 25 roku życia	woj. podlaskie	14 550	14 065	14 197
	Polska	424 227	400 464	401 037
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	woj. podlaskie	6 680	7 048	7 102
	Polska	226 354	237 200	239 236
długotrwale bezrobotni	woj. podlaskie	38 182	40 326	41 082
	Polska	1 073 440	1 130 275	1 158 705

osoby powyżej 50 roku życia	woj. podlaskie	15 933	17 141	17 647
	Polska	486 445	507 405	524 558
osoby bez kwalifikacji zawodowych	woj. podlaskie	20 733	22 100	22 440
	Polska	623 229	635 167	645 193
osoby bez doświadczenia zawodowego	woj. podlaskie	20 854	21 072	21 279
	Polska	525 954	523 642	526 550
osoby bez wykształcenia średniego	woj. podlaskie	35 352	34 934	35 952
	Polska	1 187 096	1 160 353	1 194 192
osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko poniżej 18 roku życia	woj. podlaskie	4 662	5 046	5 070
	Polska	188 289	199 772	202 716
osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	woj. podlaskie	1 508	1 580	1 617
	Polska	41 208	44 867	46 313
osoby niepełnosprawne	woj. podlaskie	3 815	4 057	4 150
	Polska	111 521	113 754	116 354
Oferty pracy** (zgłoszone w miesiącu sprawozdawczym)	woj. podlaskie	853	1 263	1 308
	Polska	35 748	55 724	46 263
w tym oferty pracy subsydiowanej	woj. podlaskie	376	393	376
	Polska	10 998	11 216	11 028
Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedną ofertę	woj. podlaskie	49	37	37
	Polska	23	20	25

* dane prezentowane w tysiącach.
** w statystyce rynku pracy oferty pracy od 2010 r. rozumiane są jako wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w danym miesiącu.
*** od lipca 2013 dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw prezentowane są dla woj. podlaskiego w liczbach bezwzględnych.

Komentarz:

Indykatory grudniowe w woj. podlaskim:

- Wskaźniki dotyczące aktywności ekonomicznej ludności w woj. podlaskim w III kwartale omówiono w październikowym numerze „Indykatorów".
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2013 r. ukształtowało się na poziomie 96 773 osób, a więc spadło w relacji do ub. miesiąca o 416 osób (0,4%). Natomiast w relacji do grudnia 2012r. odnotowano spadek przeciętnego zatrudnienia o około 1,1%. W grudniu 2013r. w sektorze prywatnym przeciętne zatrudnienie ukształtowało się na poziomie 87 399 osób, a więc o 379 osób (1,2%) niższym niż w listopadzie 2013 r. oraz spadło o 1 095 osób (1,2%) w relacji do grudnia 2012r. W sektorze publicznym przeciętne zatrudnienie wyniosło w grudniu 9 374 osoby i było o 37 osób niższe niż w listopadzie 2013r.
- Stopa bezrobocia w grudniu 2013 r. osiągnęła poziom 15,1%, a więc w porównaniu do ub. miesiąca wzrosła o 0,2 pkt. proc., a w stosunku do grudnia 2012 r. o 0,4 pkt. proc.
- W końcu grudnia br. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy wyniosła 70 889 osób i była wyższa o 1 347 osoby (1,9%) od zanotowanej w poprzednim miesiącu i o 2 184 osoby (3,2%) niż w grudniu ubiegłego roku.
- W grudniu 2013 r. w urzędach pracy zarejestrowano 6 850 nowych bezrobotnych, tj. o 7 osób (0,1%) mniej niż przed miesiącem oraz o 122 osoby (1,7%) mniej niż w grudniu ub. roku.
- W grudniu 2013 r. wyrejestrowano 5 503 osoby, tj. o 295 osób (5,7%) więcej niż przed miesiącem i o 492 osoby (9,8%) więcej niż rok wcześniej.
- W grudniu 2013 r. w relacji do ub. miesiąca wśród poszczególnych grup osób bezrobotnych zanotowano w większości wzrosty liczby osób zarejestrowanych. Największy procentowy wzrost dotyczył osób z prawem do zasiłku - o 336 osób (4,8%). Nieznaczny spadek dotyczył bezrobotnych kobiet – o 8 osób (0,02%) oraz cudzoziemców – o 5 osób (1,4%) . Biorąc pod uwagę wskaźniki z ubiegłego roku największy procentowy wzrost dotyczył osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy – o 489 osób (23,7%), natomiast największy spadek odnotowano wśród osób z prawem do zasiłku - o 1 444 osoby (16,5%).
- W grudniu br. do urzędów pracy zgłoszono 1 308 ofert zatrudnienia, tj. o 45 (3,6%) więcej niż przed miesiącem i o 455 (53,3%) więcej niż rok wcześniej. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP w grudniu 2013 r., 376 ofert dotyczyło pracy subsydiowanej i stanowiły one 28,7% wszystkich ofert, jakimi dysponowały urzędy pracy. W grudniu br. było ich o 17 (4,3%) mniej niż w ub. miesiącu, a ich liczba nie zmieniła się w relacji do grudnia 2012r. W grudniu br. na jedną ofertę pracy zgłoszoną do PUP przypadało 37 osób bezrobotnych, to tyle samo co przed miesiącem oraz o 12 mniej w stosunku do grudnia 2012 r.

Indykatory grudniowe w Polsce:

- Wskaźniki dotyczące aktywności ekonomicznej ludności w Polsce w III kwartale omówiono w Indykatorach za październik 2013 r.
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu br. uległo zmniejszeniu o 10 tys. osób (0,2%) w porównaniu do listopada 2013 r., natomiast w relacji do grudnia 2012 r. poziom zatrudnienia wzrósł o 17 tys. osób (0,3%).
- Stopa bezrobocia w kraju w grudniu 2013r. osiągnęła poziom 13,4%, a więc w porównaniu do ub. miesiąca wzrosła o 0,2 pkt. proc., i pozostawała na poziomie sprzed roku.
- W grudniu br. liczba bezrobotnych ukształtowała się na poziomie 2 157 883 osoby i była o 41 851 osób (2,0%) wyższa w porównaniu do ubiegłego miesiąca i o 21 068 osób (1,0%) wyższa w porównaniu do grudnia 2012 r.
- Liczba bezrobotnych „nowozarejestrowanych" wzrosła o 438 osób (0,2%) w odniesieniu do listopada 2013 r., natomiast w relacji do analogicznego miesiąca roku ubiegłego zmniejszyła się o 13 902 osoby (5,7%).
- Liczba bezrobotnych „wyrejestrowanych" ze statystyk urzędów spadła w porównaniu do listopada 2013 r. o 544 osoby (0,3%), natomiast wzrosła w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o 22 920 osób (13,9%).
- W relacji do poprzedniego miesiąca wśród poszczególnych grup osób bezrobotnych zanotowano w większości wzrosty liczby zarejestrowanych. Największy procentowy wzrost odnotowano wśród osób z prawem do zasiłku - o 10 539 osoby (3,7%). Nieznaczny spadek dotyczył tylko bezrobotnych cudzoziemców – o 3 osoby (0,1%). Biorąc pod uwagę wskaźniki z ubiegłego roku odnotowano zarówno wzrosty, jak i spadki liczby zarejestrowanych. Procentowy wzrost dotyczył większości grup bezrobotnych, przy czym największy odnotowano w grupie osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy o 25 720 osób (29,3%). Natomiast znaczny procentowy spadek bezrobocia odnotowano wśród osób z prawem do zasiłku o 60 472 osób (16,9%).
- W grudniu 2013 r. do powiatowych urzędów pracy w całej Polsce wpłynęły 46 263 oferty pracy (wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej), tj. o 9 461 (17,0%) mniej niż w listopadzie 2013 r. oraz o 10 515 (29,4%) więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP w grudniu 2013 r., 11 028 dotyczyło pracy subsydiowanej i stanowiły one 23,8% wszystkich ofert. W grudniu br. było ich o 188 (1,7%) mniej niż w poprzednim miesiącu oraz o 30 (0,3%) więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedno wolne miejsce pracy wyniosła w grudniu 2013 r. 25 osób i była o 5 osób wyższa w porównaniu z poprzednim miesiącem i o 2 osoby wyższa w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego.

Definicje:

Aktywni zawodowo – osoby w wieku 15 lat i więcej należące do pracujących (zgodnie z pojęciem – „Pracujący wg BAEL i NSP 2002") lub bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni wg BAEL i NSP 2002").

Wskaźnik aktywności zawodowej - współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo (wg BAEL i NSP 2002) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Wskaźnik zatrudnienia - procentowy udział ludności pracującej („Pracujący według BAEL i NSP 2002") w ogólnej liczbie ludności.

Przeciętne zatrudnienie - średnia wielkość zatrudnienia obliczona dla badanego okresu (np. miesiąca, kwartału, roku) na podstawie ewidencyjnego stanu zatrudnienia. Przeciętne zatrudnienie w badanym okresie uwzględnia pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty.
W tabeli zaprezentowano dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w jednostkach o liczbie pracujących więcej niż 9 osób, w podziale na sektor publiczny oraz sektor prywatny.

Sektor publiczny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujących własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną" z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Sektor prywatny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną" z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Stopa bezrobocia (wskaźnik bezrobocia) - procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tzn. pracującej i bezrobotnej). W przypadku BAEL i NSP 2002 definicja odnosi się do osób bezrobotnych (zgodnie z pojęciem - „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002") i aktywnych zawodowo (będących sumą pracujących - zgodnie z pojęciem – „Pracujący według BAEL i NSP 2002" bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002"). W przypadku bezrobocia rejestrowanego definicja odnosi się do osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni zarejestrowani") i aktywnych zawodowo będących sumą zarejestrowanych osób bezrobotnych i pracujących w jednostkach sektora publicznego i prywatnego. Liczba pracujących nie uwzględnia osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.
W tabeli zaprezentowano stopę bezrobocia rejestrowanego.

Bezrobotni „nowozarejestrowani" (napływ bezrobotnych) – są to osoby zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy w ciągu miesiąca, kwartału lub roku. Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyróżnić można następujące kategorie: rejestrujących się w urzędzie pracy jako bezrobotni po raz pierwszy i powracających do rejestracji po raz kolejny (w tym po pracach interwencyjnych, robotach publicznych lub po szkoleniu), osoby dotychczas nie pracujące i poprzednio pracujące, osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, a także zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (zwolnienia grupowe).

Bezrobotni „wyrejestrowani" (odpływ bezrobotnych) – są to osoby, które w ciągu miesiąca, roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z: pracami sezonowymi, rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawcy, niepotwierdzeniem gotowości do pracy, dobrowolną rezygnacją ze statusu bezrobotnego, podjęciem nauki, ukończeniem przez kobiety 60 lat, a mężczyzn – 65 lat, nabyciem prawa emerytalnego lub rentowego, nabyciem uprawnienia do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.

Bezrobotni zarejestrowani – to osoby niezatrudnione i nie wykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź, jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole z wyjątkiem uczących się w szkole dla dorosłych lub przystępujących do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiują w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:
a) ukończyły 18 lat,
b) nie ukończyły 60 lat - kobiety lub 65 lat - mężczyźni,
c) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobierają zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
d) nie są właścicielami lub posiadaczami samoistnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie

podlegający ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
e) nie uzyskujące przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w takim gospodarstwie,
f) nie podjęły pozarolniczej działalności od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji do dnia wyrejestrowania tej działalności albo niepodlegające na podstawie odrębnych przepisów obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
g) nie są tymczasowo aresztowani lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,
h) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
i) nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
j) nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
k) nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w „Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy" w art. 70, ust. 6.

Bezrobotny do 25 roku życia – to osoba bezrobotna, która w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyła 25 roku życia.
Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia – to osoby zarejestrowane jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.
Bezrobotny długotrwale - oznacza osobę bezrobotną, pozostającą w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.
Bezrobotny powyżej 50 roku życia - to osoba bezrobotna, który w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 lat życia.
Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych - to osoby bezrobotne o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym oraz nieposiadające kwalifikacji do wykonywania zawodu.
Osoba samotnie wychowująca dziecko – to osoba samotnie wychowującą co najmniej jedno dziecko w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.
Bezrobotni niepełnosprawni – są to osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne, spełniające warunki określone w art. 2, ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) oraz art. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.).

Źródło:

1) *Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim, Urząd Statystyczny w Białymstoku.*
2) *Biuletyn Statystyczny, nr 12, GUS, Warszawa 2013 r.*
3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 12/2013, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2013.*
4) *Sprawozdanie MPiPS - 01, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku.*
5) *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 Nr 69, poz. 415 z późn. zmianami).*
6) *www.psz.praca.gov.pl*
7) *www.stat.gov.pl*
8) *Zasady Metodyczne Statystyki Rynku Pracy i Wynagrodzeń, GUS, Warszawa 2008 r.*

Zapraszamy do zapoznania się z rozszerzoną wersją *Indykatorów Podlaskiej Gospodarki* w formacie Excel, która zamieszczana jest na stronie internetowej *Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych*: http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/index.php/strony/9807